

Esimene

Eesti supeluslinnade (kuurortide)

käsiraamat.

Ei kao ega vähene inimsoo ajaloo jooksul nende looduslike tervisevahendite tähtsus ja tarvitamistung, mis haigusest tabatud organismi valuta ning kiirelt tervenemisele ja kosumisele viivad.

Haapsalu, Kuresaare ja Pärnu kuulus tervisemuda, erinevalt soe-pehme merekliima ja supelumõnused on kümnete aastate jooksul tuhandetele haigetele tervise tagasi toonud. Üle laia Venemaa voolasid neisse Eesti kuurortidesse iga aasta mitmed tuhanded terviseparandajad, kelle varandusline seis oleks võimaldanud ka väljamaa kuurorte kasutada. Eesti kuurortidel leiti aga ülekaaluvaid omadusi.

Sõjahaavadeest on Eesti terviselinnad kosumas, kuid väljastpoolt võib endist suvitajate tungi lähemal aastail vaevalt loota. Tuleb kõige pealt Haapsalu, Kuresaare ja Pärnu tervisemuda j. t. tervendavaid rikkusi omal maal tutvustada ja kättesaadavaks teha. Juba pealinnas üksi leidub tuhandeid varandusvõimulisi terviselinnade tarvitajad.

Mõjuvamateks abinõuks kujuneb siin sellekohane kirjandus. Varemil aastail ilmunud kirjeldused Eesti supeluslinnade kohta tunduvad praegustes oludes iganud ja puudulikud. Pealegi ilmusid nad enamasti saksa või vene keeles. Eesti ajal on ainult Haapsalu kohta tähelepanev tutvustusraamat välja antud (Dr. H. Alver, Eesti kuurort Haapsalu), Kuresaare üle ainult pisuke broshüür.

Puudub üldine koguteos kõigi paremate Eesti kuurortide üle, milles pildistuksid nende arstimisolude ja suve-elu kirjeldused ja tarvilikud andmed terviseotsijale.

Seesuguse üldise käsiraamatu elulist vajadust tundes kavatses Eesti teaduslik ja õpperaamatute kirjastusühisus „**Loodus**“ Tartus tuleval kevadel välja anda üldise

Eesti kuurortide käsiraamatu

mis sisaldaks teaduslisi **andmeid eriteadlaste** poolt **Eesti kuurortide** tervisemuda j. m. ravitsemisvahendite kohta ja teateid nende looduseilu, suve-elu mõnusede, väljaminekute jne. üle. Peasjalikult mõeldakse käsitada kahte põhiküsimust: missuguseid võimalusi pakuvad Eesti supeluslinnad Haapsalu, Kuresaare ja Pärnu tervise parandamiseks ja missuguste kuludega tuleb rehkendada. Peale selle leiduksid kavatses raamatus kirjeldused ka vähemate supeluskohade üle, nagu Narva-Jõesuu, Võsu, Loksa, Käsmu j. t. Raamatut täiendaks rohke arv pilte, linna- ja plaanid jne.

Ülemaaline vajadus võimaldab uuele, esimesele sarnasele raamatule laialdase mineku.

K.-ü. „Loodus“ palub kõiki neid, kes Haapsalu, Kuresaare, Pärnu, Narva-Jõesuu j. t. kuurortide kohta huvitavaid kirjeldusi, andmeid ja teateid soovivad avaldada, neid saata materjaliks k.-ü. „**Loodus'ele**“ Tartu kuni 1. jaanuarini 1923. a.

Ühtlasi avaneb ka supeluslinnade linnavalitsustele ja majaomanikkudele vastutulelik võimalus suvitamisolude ja korterite üle tarvilikka teateid avaldada (soovitav hinnad ja suurus), milleks kavatses raamatusse kuulutusi vastu võetakse.

Kuulutuste hinnad on järgmised: terve lehekülge 3000 mk, 1/2 lehekülge 1600 mk, 1/4 lehekülge 850 mk, 1/8 lehekülge 500 mk.

Kuulutusi võetakse vastu kuni 15. veebruarini 1923. a.

Haapsalus:

Kuresaares:

Pärnus:

Baltiskis:

Narva-Jõesuus:

Võsul:

ja Tartus k.-ü. „**Loodus**“, Vana t. nr. 1.

K.-ü. „Loodus“, Tartus.